



Република Србија  
ВРХОВНИ СУД  
Кзз 535/2024  
16.05.2024. године  
Београд

## У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Биљане Синановић, председника већа, Светлане Томић Јокић, Бојане Пауновић, Милене Рашић и Мирољуба Томића, чланова већа, са саветником Врховног суда Немањом Симићевићем, као записничарем, у кривичном предмету окривљених АА и ББ, због кривичног дела увреда из члана 170. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљених АА и ББ, адвоката Јелене Тројанчевић, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Горњем Милановцу К.бр.185/22 од 22.09.2023. године и Вишег суда у Чачку Кж1.бр.13/24 од 06.02.2024. године, у седници већа одржаној дана 16.05.2024. године, једногласно је донео:

## ПРЕСУДУ

**УСВАЈА СЕ**, као основан, захтев за заштиту законитости браниоца окривљених АА и ББ, адвоката Јелене Тројанчевић, па се **УКИДАЈУ** правноснажне пресуде Основног суда у Горњем Милановцу К. бр.185/22 од 22.09.2023. године у ставу првом и Вишег суда у Чачку Кж1.бр.13/24 од 06.02.2024. године у ставу првом и предмет у том делу враћа Основном суду у Горњем Милановцу на поновно одлучивање.

## Образложење

Пресудом Основног суда у Горњем Милановцу у првом ставу К.бр.185/22 од 22.09.2023. године, окривљени АА и ББ су оглашени кривим да су извршили по једно кривично дело увреда из члана 170. став 1. КЗ и осуђени на новчане казне у износу од по 20.000,00 динара, а у другом ставу ослобођени су од оптужбе да су извршили кривично дело лака телесна повреда у саизвршилаштву из члана 122. став 1. у вези члана 33. КЗ.

Истом пресудом окривљени су обавезани да на име судског паушала плате износ од по 10.000,00 динара, као и да приватној тужиљи ВВ, на име трошкова кривичног поступка, солидарно исплати износ од 298.456,00 динара.

Пресудом Вишег суда у Чачку Кж1.бр.13/24 од 06.02.2024. године одбијене су као неосноване жалбе браниоца окривљених АА и ББ, па је пресуда Основног суда у Горњем Милановцу К бр.185/22 од 22.09.2023. године, у ставу првом потврђена.

Истом пресудом, уважена је жалба пуномоћника приватне тужиље ВВ, па је укинута пресуда Основног суда у Горњем Милановцу К бр.185/22 од 22.09.2023. године, у ставу другом изреке и предмет враћен првостепеном суду на поновно одлучивање.

Против наведених правоснажних пресуда бранилац окривљених АА и ББ, адвокат Јелена Тројанчевић је поднела захтев за заштиту законитости због повреда закона из члана 438. став 1. тачка 9), 439. тачка 1) и 441. став 4. ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји поднети захтев и преиначи став један првостепене пресуде и ослободи окривљене да су као саизвршиоци извршили по једно кривично дело увреде из члана 170. став 1. у вези са чланом 33. КЗ или да укине пресуде и списе предмета врати другостепеном суду на поновно одлучивање пред измењеним већем.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости јавном тужиоцу Врховног јавног тужилаштва, сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења јавног тужиоца Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљених, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП) размотрио списе предмета и правоснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца је основан.

Указујући на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, бранилац окривљених је навео да је у изреци првостепене пресуде измењен чињенични опис кривичног дела који је дат у приватној кривичној тужби тужиље ВВ, односно да је првостепени суд повредио објективни идентитет оптужбе. Бранилац свој став образлаже тиме да су окривљеној АА у изреци првостепене пресуде додате нове радње извршења и то да је упутила тужиљи увредљиве речи да је „пробисвет“, „битанга“, „да се вероватно проституише“, које речи нису окривљеној стављене на терет приватном кривичном тужбом. На овај начин је у односу на окривљену АА прекорачена оптужба и учињена повреда закона из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП. Такође, у изреци првостепене пресуде је наведено да су окривљени АА и ББ „у намери омаловажавања приватној тужиљи упутили увредљиве речи“ и „...вређајући на тај начин њену част и углед...“, а што није било наведено у приватној кривичној тужби. Бранилац још указује да приватна тужба окривљене означава као саизвршиоце, док су првостепеном пресудом осуђени да су извршили по једно кривично дело увреде.

Указујући на повреду закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, по оцени браниоца кривично дело увреде се не може извршити у саизвршилаштву, јер то кривично дело може учинити само један учинилац и то властито предузетом радњом. Бранилац још истиче да би постојало предметно кривично дело, неопходно је да у чињеничном опису радње извршења за оба окривљена буде прецизно и јасно наведено шта су рекли приватној тужиљи. Међутим, у конкретном случају у изреци првостепене пресуде је наведено да су окривљени у множини упутили речи увредљиве садржине оштећеној.

Из списка предмета произилази да је приватном кривичном тужбом ВВ од 20.09.2023. године окривљенима АА и ББ стављено на терет да су дана 29.09.2022. године у периоду од 18.00 до 19.30 часова у ..., у улици ..., у стању урачунљивости, при чему су били свесни свог дела и хтели његово извршење, на основу претходно постигнутог заједничког договора, другог увредили и другог лако телесно повредили, тако што су са оштећеном ВВ постигли договор да се нађу у њиховој породичној кући у улици ... како би им оштећена, која је закупила наведену кућу у претходна два месеца, а затим дала отказ, предала кључеве куће и рачуне, па су по уласку у кућу почели да обилазе просторије, након чега је окривљени ББ оштећеној упутио увреде „ти си битанга, ко зна шта радиш овде, вероватно се проституишеш“ и „ку.во“, „кретену“, па се кад је оштећена хтела да изађе из куће и у томе није успела, јер су осумњичени закључали улазна врата, окривљена АА обратила оштећеној речима: „Нећеш ти изаћи одавде до ујутру, види каква нам је кућа, живот си нам упропастила, знамо ти да ти је муж у иностранству и да не може да ти помогне“, а осумњичени ББ ухватио је оштећену ВВ рукама у пределу врата и почео да је дави и задаје ударце по рукама, па је, када се оштећена отргла од осумњиченог, кренула ка прозору и попела се на прозор дневне собе како би искочила из куће, окривљени ББ сустигао, повукао за ранац и оборио на под, где су оба окривљени почели да је гурају, ударају по раменима и рукама, да јој се уносе у лице, вуку за руке, чупају за косу, при чему је окривљени ББ упутио увреду „го.но једно“, „пробисвету, пропалице, је.аћемо ти матер“, а окривљена АА увреде „Стоко дебела, лопове, ку.во“ и претње „запамтићеш ти нас, иселићемо те из ..., вратићеш се за ...“, а када су се осумњичени раздвојили оштећена је устала и отрчала до спаваће собе и покушала поново да изађе кроз полуотворен прозор, тако што је горњом половином тела изашла кроз прозор док су јој ноге биле у соби па су је окривљени све време вукли за ноге и задавали рукама ударце по ногама, повлачили за горњи део тела којом приликом су јој скинули горњи део гардеробе, поцепали дукс и скинули обућу, све док оштећена није успела да дозове ГГ који јој је помогао и успео да извуче из куће, у којој је противправно и против њене воље била задржана, иако су били свесни да њихово дело забрањено, чиме су као саизвршиоци извршили по једно кривично дело увреда из члана 170. став 1. у вези члана 33. КЗ и по једно кривично дело лака телесна повреда из члана 122. став 1. у вези члана 33. КЗ.

Пресудом Основног суда у Горњем Милановцу К. бр.185/22 од 22.09.2023. године окривљени ББ је оглашен кривим да је дана 29.09.2022. године у периоду од 18.00 до 19.30 часова у ..., у улици ..., у стању урачунљивости, при чему је био свестан свог дела и хтео његово извршење, у намери омаловажавања приватној тужилји ВВ упутио речи увредљиве садржине називајући је пробисветом, битангом, ку.вом и говорећи да се вероватно проституише, вређајући на тај начин њену част и углед, иако је био свестан да његово дело забрањено, чиме је извршио кривично дело увреда из члана 170. став 1. КЗ, а окривљена АА оглашена кривом да је дана 29.09.2022. године у периоду од 18.00 до 19.30 часова у ..., у стању урачунљивости, при чему је била свесна свог дела и хтела његово извршење, у намери омаловажавања приватној тужилји ВВ упутила речи увредљиве садржине називајући је пробисветом, битангом, ку.вом и говорећи да се вероватно проституише, вређајући на тај начин њену част и углед, иако је била свесна да њено дело забрањено, чиме је извршила кривично дело увреда из члана 170. став 1. КЗ.

Према одредби члана 420. став 1. ЗКП, пресуда се може односити само на лице које је оптужено (субјективни идентитет пресуде и оптужбе) и само на дело које је предмет оптужбе садржане у поднесеној или на главном претресу измењеној или проширеној оптужници (објективни идентитет пресуде и оптужбе).

Поступајући на овај начин, уносећи у изреку првостепене пресуде да су окривљени АА и ББ оштећеној упутили речи „у намери омаловажавања“, те да је окривљена АА оштећеној рекла „пробисвету“, „битанго“ и „вероватно се проституишеш“, што јој није било стављено на терет приватном тужбом, и додајући речи :“ вређајући на тај начин њену част и углед“ у односу на оба окривљена, првостепени суд је изменио чињенични опис кривичног дела и додао нове радње извршења кривичног дела, на који начин је увећао криминалну вољу и активност окривљених.

На овај начин, по оцени Врховног суда, првостепени суд је прекорачио оптужбу, с обзиром да није остао у границама оних чињеница и околности на којима се оптужба против окривљених заснива, те учинио битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, а исту повреду закона учинио је и другостепени суд када је првостепену пресуду потврдио.

Бранилац је указао и на повреду закона из члана 441. став 4. ЗКП, из разлога што је суд у целости досудио трошкове кривичног поступка оштећеној, иако су окривљени у погледу кривичног дела лаке телесне повреде ослобођени од оптужбе, а трошкови поступка који су настали поводом овог кривичног дела су се могли издвојити, па је на овај начин повређена одредба члана 264. став 2. ЗКП.

У образложењу наведене пресуде је наведено да су трошкови кривичног поступка приватној тужиљи одмерене у висини трошкова приступа пуномоћника приватног тужиоца на име одсуствовања браниоца из канцеларије за четири приступа на главне претресе, трошкове употребе сопственог возила на име судског-медицинског вештачења од стране вештака медицинске струке доктора Ненада Млађеновића, специјалисте судске медицине у износу од 18.000,00 динара као и таксе на тужбу и одлуку у износу од 980,00 динара.

Одредбом члана 264. став 2. ЗКП је прописано да лице које је окривљено за више кривичних дела, није дужно да накнади трошкове у погледу дела за које је ослобођено од оптужбе, уколико се ти трошкови могу издвојити из укупних трошкова.

Врховни суд је као основан оценио и део захтева који се односи на повреду закона из члана 441. став 4. ЗКП. Ово из разлога што приликом доношења првостепене пресуде, суд је у делу којим је одлучио о трошковима кривичног поступка, занемарио чињеницу да је окривљене ослободио од оптужбе да су извршили кривично дело лака телесна повреда из члана 122. став 1. ЗКП. На овај начин суд је учинио повреду закона из члана 264. став 2. ЗКП која прописује да лице које је окривљено за више кривичних дела није дужно да накнади трошкове у погледу дела за које је ослобођен од оптужбе, уколико се ти трошкови могу издвојити из укупних трошкова.

Како је у образложењу пресуде, у делу који се односи на висину трошкова поступка наведено да су окривљени обавезани да као солидарни дужници исплате оштећеној износ од 398.456,00 динара, а да у трошкове поступка између осталог спада и судско медицинско вештачење вештака медицинске струке доктора Ненада Млађеновића – специјалисте судске медицине у износу од 18.000,00 динара, а којим је вештачио повреде које су наступиле код оштећене и које се самим тим односе на кривично дело лаке телесне повреде из члана 122. став 1. КЗ, првостепени суд је неспорно учинио повреду закона из члана 441. став 4. ЗКП, с обзиром да су се трошкови за кривично дело за које су окривљени ослобођени, могли издвојити из укупних трошкова, а како то прописује одредба члана 264. став 2. ЗКП.

С тога је Врховни суд усвојио захтев за заштиту законитости браниоца окривљених, којим се основано указује на повреде закона 438. став 1. тачка 9) ЗКП и 441. став 4. ЗКП и укинуо побијане пресуде у ставу првом, а предмет вратио првостепеном суду на поновно одлучивање.

У поновном поступку, првостепени суд ће отклонити повреду закона на коју је указано овом пресудом и након тога донети правилну и на закону засновану одлуку.

Имајући све наведено у виду, Врховни суд је на основу одредбе члана 492. став 1. тачка 1) ЗКП донео одлуку као у изреци ове пресуде.

**Записничар-саветник  
Немања Симићевић, с.р.**

**Председник већа-судија  
Биљана Синановић, с.р.**

За тачност отправка  
Заменик управитеља писарнице  
Миланка Ранковић